

מסורת הש"ס

א) ומגיה יא. גדה נו,א,
ב) מוספתא דלחלות פי"ג,
ג) שס פי"ד, ד) (האלות פי"ג),
ה) שייך לעי"ג,

תורה אור השלם

1. אלה השפואים לבם
בכל השרץ כל הנגע
בהם במקום יקמא עד
הקרב: ויקרא יא לא

נוסחת הריב"ן

א] במקמת: ב] שאל:

ג] דפחות: ד] להיות שלמה:
ה] הכופא וקא מטהר להו:
ו] היה אומר:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה טעמא וכו'
הא איכא שדרה למת

אחד:

הגהות מהר"ב

א] גמ' הא לא קמני. ג"כ

ע"י תוס' ד"ה טעמא
דגירד וכו': ב] תוס' ד"ה

טעמא דליכא שדרה למת
מלא. מיות למת מלא

נמתקן וי"צ דמתא:

ג] ד"ה רביעית דס שבה

משני מתים וכו' כ"ל:
ד] ד"ה ועל ענש כשעורה

ועל רביעית דס וכו' ועל

ענש כשעורה. ע"י מיות

ועל רביעית דס כשעורה

נמתק:

הגהות התוספות

1. מיתת וכו' נמתק. 2. ז"ל
וכי ואמר. 3. ז"ל אפילו
דלאת. 4. ז"ל מה דר"ע.
5. ז"ל כחד חשיב להו.
6. ז"ל דפליגי דביס.

מוסף רש"י

בהם. צלשים כתיב כל

הנוגע בהם (נדח נו,א) ת"ל

מהם. וכל אשר יפול עליו

מהם צמות יעמא (שס)

והגי' א(א). החומט.

אומר אני שהוא מין ערך

שקרין לנמי"א הגל

צקליפה השלמת ומתעלה

ממיל כל כמה שגלג, ותחילת

היעל צקליפה של עדשה

היא (שס).

פי' הרא"ש

ה"ש בהם יכול כבולין

בשרצים כתיב וכל אשר

יפול מהם דמשמע אפי'

מקצתן: הא כיצד יתיקומו

ב' יקראות הללו? ושיערו

בכעדשה. הדיינו מקצתו

וקרין תיה בהם לפי

שהחומט תחלת כבייתו

בכעדשה והוא שלם: ש"מ

שיעורא גמירי. דאי אמרת

דנמלה שנקצצו רגליה

קרייה בריה (ואכת') נאך

דעתאן אין בו כעדשה

דחתלת ברייתו כשהוא

שלם אין בו אלא כעדשה

ונילויף מיניה דפחות

בכעדשה (נמי] מטמא.

ודחי כי בעי' שיעורא

בכעדשה היכא דלא נפלה

כהן גדול פרק שביעי נזיר

אמר רב יהודה מדסקרסא פ"ט. אלה הטמאים לכס ככל השרץ

כל הנוגע בהם צמותם וגו' (ויקרא יא)
אזי בהם יכול כבולס דכי

נגע כבולס יהא טמא אכל לא

בצמקטמו ת"ל וכל אשר יפול

עליו מהם צמותם כו': **ושיערו חכמים.** שמגע עדשה יטמא שהוא

כעדשה ב[ששזה ככולו: **שכן החומט**

כו'. ומדקא צעי שיעור צריה כעדשה

ש"מ שיעורא דצריה כולה צעינן ואי

חסרה שיעורא נפקא לה מכלל

טומאתה וה"ה לעינן אכילה: **אמר**

ר' שמעיה כי צעינן שיעורא. דצריה

צמידי דכל צרייתו בכעדשה אכל גבי

נמלה ג[צפחות מעדשה היוא זה

נשמה דהא שלימה נמי לא הויא כולה

כעדשה לא צעינן שיעורא ואכתי

מצעי לך: אמר רבא פ"ט [שדרתא]

שגירד רוב לנעוט שבה. שעקר רוב

לנעוט שבה טהורה ואע"ג שכן

מונחות צדה: **וצקנר כו'. מפני**

שהקצר מנרפה להיות ד[כמו שלמה.

הא לא גירד טמאה ואע"ג דליכא

גולגולת צדה וש"מ שדברה או

גולגולת תנן: **אידי.** לא גירד עדיין

מציעי לך: **ששה דברים.** לקמן

קחשיב להו: **של טרסיים.** זורפי

נחשת ואמרי לה של אלות אומה

ואמרי לה אורגיס ודומה על צמסכת

ע"ז (דף פ':) צמעשה דרבי אליעזר

כשתפס למלכות דלומר להו רבס

של טרסיים אני: **והניחוח צאוי.**

כדי שלא יהיו מיטמאין צאות ענמות:

ונכנס תודוס הרופא. שהיה בקי

ומומחה אס הן ממת אחד או משני

מתים: **ואמרו אין כאל שדרה ממש**

אחד. ואין הנזיר מגלח על האילני

ואפילו לר"ע שהיה אומר צתחלה

שאפי' היא צאה משני מתים מטמא

על האילני חזר צו ר"ע: **טעמא משום**

דליכא ציה שדרה ממש אחד. קאמר

דאין הנזיר מגלח הא איכא (ה) חדא

למת אחד מטמא צאהל ואין מועיל

הנחתו צאוירא כלום והנזיר מגלח

עליו ומפשוט דאו שדרה או גולגולת:

לא לעולם אימא לך דשדרה וגולגולת

ממת אחד צעינן והאי דקאמר להו

ההרופאים דקא מטהר להו לא

מיציעיא קאמר לא מיציעיא שדרה וגולגולת דמת אחד כדי שיעור

טומאת האל דליכא אלא אפילו שדרה ממת אחד וגולגולת ממת

אחד לדצדרי ר"ע הוה מטמא לא איכא: פ"ט **ממניינא.** דששה דברים

לא אבר מן המת הבא מצ' מתים כגון הזרוע או השוק שיש צו

שמי עצמותו והאחד צא ממת אחד והאחר צא ממת שני וקרויין הן

אבר אחד: ר"ע **טמא והכמים מטהרים.** לפי שלא אמרו שיהא

מטמא צאהל אלא צאצר ממת אחד ואצר מן החי הבא מאדם אחד

וחצי קצ עצמות הבא ממת אחד ורביעית דס הבא ממת אחד צמגע

ולא צאהל ולצדרי ר"ע אפי' צאהל וענש כשעורה ממת אחד וכלל

א[ו] אומר ר' עקיבא שאפי' הן צאין משני מתים הרי אלו מטמאין:

לעולם

משני מתים וצסקמן מייתי לה וצמס' אהלות פ"צ (מ"ו) נמי תנן פלוגתייהו

מטמא טיהרת יהו טהורין: **מעמא דליכא שדרה ב[דמת חדא.** פי' ממת חדא:

הא איכא שדרה או גולגולת דמת חדא נזיר מגלח עליה

לרופאים אס השדרה ממת אחד או לא והא מסתמא היתה מפורקת ומשוזרת

ואמרינן לעיל דאף ממת אחד טהורה ואומר רצינו ילמך דליירי

כגון דעל אותן ענמות האהיל האדם בעודן צקצר ואמר לעיל הקצר מנרפו: **ת"ש**

ממניינא מזה הן ששה דברים שר"ע **מטמא** והכמים

ועל רובע עצמות הבא משני מתים כדתנן צמסכת אהלות (פ"צ מ"ו) צפלוגותא דר"ע

ועל פחות מחצי קב ולהכי נקט חצי קב דעל רובע הקב דלתי' ממת אחד אינו

מגלח כדתנן צמתי' לר"ע פליגי רבנן עליה והכא תנן דרבי הוה

דמיצעי ליה למינקט לרבנן על חצי לוג דס הבא משני מתים אלא איידי דלר"ע

דאף צרביעית מגלח נקט הכי. ה"ר: **ועל עצם בשעורה**

ד[**ועל רביעית דם בו' ועל עצם בשעורה שנחלק לשינים.** אף כי הוא ממת אחד:

והשדרה וגולגולת. צמסכת אהלות (פ"צ מ"ו) מניא צהדיא

צפלוגותא דר"ע ורבנן השדרה וגולגולת משני מתים: (ט) **ואי** ס"ד או שדרה או

נב.

ת"ש בהם יבול בבוין. גבי טרשים כתיב אשר יפול מהם אל

תוכו וצמקוס אחר כתיב אשר יגע בהם צמותם הא כיצד

ניישצ שני המקראות הללו וכו' ושיערו חכמים בכעדשה דמיקריא

מהם שזוה צמקת שרץ אחד ומיקריא בהם לפי שהחומט תחילת

צרייתו בכעדשה וש"מ שיעורא גמירי

מדצעינן כעדשה שהרי החומט גם כי

הוי תחילתו בכעדשה היינו עם רגליו

וקרניו ומ"מ אי תמיך מיניה פורתא

דמיפחתי מעדשה אפי'ה מיה ואפי"מ

צעינן כעדשה ממש צברייתה וש"מ

שיעורא גמירי ודחי א"ר שמעיה כי

צעינן שיעורא בכעדשה היכא דלא

נפלה ציה נשמה כגון חומט שאס

נפחת מענט תחילה אז ודאי אין לנו

להחשיבו צריה צפחות הואיל ועלום

לא יפול צו נשמת חיים צפחות מכן

אכל היכא דנפלה ליה כגון נמלה

מיה משוכה היא כי אף קילץ רגליה

או שוס דצר ממנה יכולה עדיין

לחיות הרבה שאין חיייה תלזין צדצר

שקנן: **איבעיא** אהו שדרה

וגולגולת הננן. דיוקא על שיהיט מגלח

או דלמא או שדרה או גולגולת תנן

והוא דהין דלמתניתין דאהלות (פ"צ מ"א)

נמי מיציעיא ליה וכן משמע צסקמן

דמייתי מתניתין דאהלות למישפט

צעינן: **ת"ש** שדרה שגירד רוב

ער עזאין שבה. פי' שיצר רוב לנעות

שזה מרגוס של לנעות עלעולין:

טהורה. צעלמא [למרינן] כמה

חסרון צשדרה וכו': ולא טממא אמר'ג

שמואל צפ' אלו טרפות (חולין מב:)

וכן לטרפה וגם כאל נראה לרצינו ילמך

דיס לעשות דאס נשמצרו רוב

לנעומיה טרפה וכדלומר צפ' אלו

טרפות (שס גב.) נשמצרו צרוב שני

דצדין טרפה נעקרו אפילו צרוב דז

אחד: **ובקבר אפי' משוברת**

או מפורקת טמאה מפני שהקבר

מצרפה. דהכי גמירי:

מעמא גירד הא לא גירד **טמא**

וקס"ד דליירי צלל גולגולת

ואפי"ה טמאה וש"מ דאו שדרה או

גולגולת תנן ומשני מי קתני הא לא

גירד טמאה הא קמ"ל דכי גירד

טהורה ואידך מציעי לך פירוש מי קתני הא לא גירד טמאה צלל

גולגולת דלמא כשיש עמה גולגולת איירי ואע"פ [קן] כי גירד רוב

לנעות שזה טהורה: ואידך מציעי לך. כלומר צלל גירד ואין שס אלא

השדרה צלל גולגולת מציעי לך: **תא שמע רבי יהודה אומר ששה**

דברים ר"ע מטמא. צסקמן קא חשיב להנן ששה דברים וחכמים

מטהרין וחזר צו ר"ע: **מעשיה** שהביאו קופה מ^אאה עצמות

לבית הבנסת ש' מרסיים. פירות זורפי נחשת: והניחוח צאוי. צמקוס

שאין גג עליו פן יטמאו צאהל הנכנסין שס: נכנס תודוס הרופא

וכל הרופאים עמו ואמרו אין כאל שדרה ממת אחד. וצפירוש משניות

מנאחי דהכי אחת צסיפרי אמרו הואיל ויש כאל מטהרין [ומטמאין]

יעמוד למנין פירוש ר"ע וחכמים שנחלקו צשדרה וצגולגולת הצאים

מטמא טיהרת יהו טהורין: **מעמא דליכא שדרה ב[דמת חדא.** פי' ממת חדא:

הא איכא שדרה או גולגולת דמת חדא נזיר מגלח עליה

לרופאים אס השדרה ממת אחד או לא והא מסתמא היתה מפורקת ומשוזרת

ואמרינן לעיל דאף ממת אחד טהורה ואומר רצינו ילמך דליירי

כגון דעל אותן ענמות האהיל האדם בעודן צקצר ואמר לעיל הקצר מנרפו: **ת"ש**

ממניינא מזה הן ששה דברים שר"ע **מטמא** והכמים

ועל רובע עצמות הבא משני מתים כדתנן צמסכת אהלות (פ"צ מ"ו) צפלוגותא דר"ע

ועל פחות מחצי קב ולהכי נקט חצי קב דעל רובע הקב דלתי' ממת אחד אינו

מגלח כדתנן צמתי' לר"ע פליגי רבנן עליה והכא תנן דרבי הוה

דמיצעי ליה למינקט לרבנן על חצי לוג דס הבא משני מתים אלא איידי דלר"ע

דאף צרביעית מגלח נקט הכי. ה"ר: **ועל עצם בשעורה**

ד[**ועל רביעית דם בו' ועל עצם בשעורה שנחלק לשינים.** אף כי הוא ממת אחד:

והשדרה וגולגולת. צמסכת אהלות (פ"צ מ"ו) מניא צהדיא

צפלוגותא דר"ע ורבנן השדרה וגולגולת משני מתים: (ט) **ואי**

ס"ד או שדרה או גולגולת חני שבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע

ורבנן השדרה וגולגולת משני מתים: (ט) **ואי** ס"ד או שדרה או גולגולת חני שבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

תנא ששה דברים אלא ודאי שדרה וגולגולת חני ששיבועה חויין. פי' דנחלקו צו ר"ע ורבנן צרשיא

